

Det komiske, en note

Der er mange komedier fra Molière til Holberg, der baserer sig på situationskomik ud fra et enkelt princip, f.eks. den stressede herre i komedien *Den stundeløse* eller den humørsvingende dame i *Den vægelsindede*. Inden for filmen er en helt fantastisk vellykket komedie *Borat*, hvor grundprincippet om den udefra kommende, der ikke kender til de lokale adfærdsformer, fordobles med en dokumentarisk dimension, så mange af scenerne udspilles med intetanende amatører, der i et enkelt tilfælde da også ender med at tilkalde politiet.

Humor-bibliografi:

I - Dansksprogede teorier:

Søren Kierkegaard, *Om Begrebet Ironi*, nu i Værker Bind 1, udgivet af Niels Jørn Cappelørn, København: Gyldendal, 2016 (oprindeligt 1841: Kierkegaards magisterkonferens).

Harald Höffding, *Den store Humor – En psykologisk studie*, København: Gyldendal, 1923 (senere udgave som Uglebog). Grundig med kategorierne nogenlunde på plads: Latter, ironi, tragik osv. (175 sider).

II – Klassikere:

E. Th. Vischer, "Über das Erhabene und Komische", i Willi Oelmüller (red.), *Über das Erhabene und Komische*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 1967, s.37-215 (oprindeligt fra 1837).

Paul Gaultier, *Le rire et la caricature*, Paris: Hachette 1911 (illustreret, da forfatteren også er optaget af karikaturtegningen).

Luigi Pirandello, *L'umorismo*, Nino Borsellino (red.), Milano: Garzanti, 2001 (Afhandling skrevet i 1908 af den italienske dramaturg og forfatter med henblik på at opnå lærestolen i æstetik ved Det kongelige universitet for kvinder).

Friedrich Georg Jünger, *Über das Komische*, Frankfurt a.M.: Vittorio Klostermann, 1948. (Med en teori om at det komiske er udtryk for en konflikt, bl.a. belyst ved eksempler fra Cervantes' Don Quijote, Shakespeares Falstaff, Ulenspiegel, Münchhausen m.fl.).

Vladimir Jankélévitch, *L'Ironie*, Paris: Flammarion, 1964 (gennemgår bl.a. selvironi, kynisk ironi, dvs. "spot til skade" (som dagbladet Politiken gjorde for nylig, da de erstattede stjerner med små virusser på det kinesiske flag over avisens forside), finter i humoren, svimmelheden ved ironi på ironi på ironi hele vejen ned/ud).

Nutid:

Rosella Prezzo, *Ridere la verità – Scena comica e filosofia*, Milano: Raffaello Cortina, 1994 (Det drejer sig om en lærebog: Rosella Prezzo præsenterer først sit emne, latterens iscenesættelse, hvorefter hun går over til opstillingen af en antologi på ti filosoffer bl.a. Kierkegaard og Kant).

Jesper Klein, "Jesper Klein anmelder Det Glade Vanvid", i magasinet *Tusind Øjne* #63, København, 27-6-1983, s. 4.

Martha Svihus, "Latter og død til folket", *Visuel Arkivering* #05, Billedkunstskolernes forlag, Kbh., juni 2014, s.38-46. [Om nordkoreansk humor].

26-12-2020